

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:		
Egész évre	8 kor.	
Fél évre	4	
Negyed évre	2	

Pénzküldemények:

a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlköztásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsekelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. augusztus 13.

33. szám.

RÉGIPÉNZZEK

aranyból és ezüstből jó árban megvétetnek.

Schmidég Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kítüntetve.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kítüntetve.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Díszfenyőkertészet Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lomblevelű famagvakat, szlapon tölgymakkot gyümölcs- és fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és tűlevelű facsemetét.

Élősvénynek Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

☛ Gyümölcsvadonczok, Gyümölcsfák, Rózsák. ☛

☛ 100-féle legujabb és bőtermésű FAJBURGONYAT, ☛
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas csicsókát

Legmagasabb árban vásárol fenyőtobozakat tölgymakkot és lombfa magvakat!

☛ Mintázott ajánlatokat kér. ☛

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Egyenruhákat,
Egyenruházati cikkeket,
Polgári ruhákat,
Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönben erdőaltiszteknek előnyös
részfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabása saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő árú a cég költségén visszaküldhető.

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket,
szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, minden
másfajta állatokat magas áron vásárol

**O. Frank Utódai
Kreuzig és Högl**

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon 598.
Szállít minden nem élő vadakat és más élő
állatokat első rendű minőségben.

A nyulak tömeges befogásához saját hálóit,
foglyok és fácánok szállításához saját ketre-
ceit bérmentve küldi és adja rendelkezésre.

**Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o**

MAGYAROKN ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brauswetter János
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műóras, főtárlója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, dümvad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lőtt vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4 «
 Negyed évre 2 «

Pénzküldemények:
 a «Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
 kezeti» címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
 lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
 helye 20 fil. Ajánlkozásoknál, eladás vételnél
 minden szó után előre beküldendő 4 fil.
 Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
 sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. augusztus 13.

33. szám.

Magántanulók képesítése.

Lapunk előző számaiban egész terjedelmében leközöltük a m. kir. földművelésügyi miniszterium részéről az erdőőri szakiskolák reorganizációjára vonatkozó szabályzatot anélkül, hogy azt bonckés alá véve, alaposabban megbiráltuk volna, mert nem akarunk ezzel más szakavatottabbaknak és erre talán hivatottabbaknak elejébe vágni, de meg objektív bírálatot tulajdonképpen csak akkor lehet majd mondani az új rendszerről, amidőn majd egy pár év múlva annak gyümölcseit is meglát-
 hatjuk; mert nem lenne ildomos dolog már most törni pálcát fölötté, midőn még jó tulajdonságait nem tolhatta előtérbe. Ezzel természetesen koránt-
 sem azt akarjuk mondani, hogy az új szabály-
 rendelet intézkedései mind hibanélküliek és meg-
 változtatásra nem szorulnak; de hiszen az újítás
 — történjék az bármely téren is — sohasem tel-
 jesen tökéletes, hanem a tapasztalatoknál meglátott
 hibákat gyakran, még évek után is javítani kell
 s azt hisszük, hogy így lesz az majd az erdőőri
 szakiskolák új szervezeti szabályával is.

A szakiskolák új szervezéséből azt látjuk,
 hogy a szakiskolai tanfolyamokat sikeresen végző
 ifjak nem lesznek kénytelenek jövőben még kilenc
 hónapon át gyakorlati téren szolgálatot teljesíteni,

hogy azután az erdőőri szakvizsgát az arra ki-
 rendelt bizottságok előtt letehessék, hanem egye-
 nesen a szakiskolák részéről lesznek ellátva olyan
 végbizonyítvánnyal, mely őket leendő pályájukra
 képesíti.

Ilyen rendelkezés mellett az erdőőri és va-
 dászati szakvizsgákat megtartó bizottságok elé a
 jövőben természetesen az erdészeti vagy vadászati
 altiszti pályára készülőknek egyedül csak az a
 része fog megjelenni, amelyik bármely oknál
 fogva nem juthat el az erdőőri szakiskolákba s
 így magán uton kénytelen készülni az erdőőri,
 vagy vadőri szakvizsgára.

Az eddig divott szokás szerint az erdőőri
 szakvizsga letételéhez a szaktudáson kívül nem
 kívántak mást, mint az elemi iskola négy osztá-
 lyának elvégzését, vagy tán még azt sem, hanem
 elég volt az írni, olvasni s a négy alpművelettel
 való számolás tudása; kifogás nélkül való életmód
 és kimutatása annak, hogy a vizsgára jelentkező
 az erdészeti szakmánál összesen három évet, akár
 egyhuzamban, akár megszakításokkal is három
 éven át szolgálatot teljesítvén, ez által magának
 a gyakorlati ismereteket megszerezte.

Arról, hogy a magán uton való készülés
 után vizsgázóknak talán nagyobb része eddig
 még ezekkel a csekély ismeretekkel sem rendel-
 kezett, ne legyen most szó, hiszen — amint az
 mai számunk szerkesztői üzeneteiben is látható
 — vannak vidékek, ahol az erdőőrök egy része
 sem írni, sem olvasni nem tud; arról sem akarunk
 most megemlékezni, hogy gyakran milyen érték-

kel birtak és birnak a három évi gyakorlatról szóló bizonyítványok, melyeket akárhányszor felmutattak például olyan hivataloszolgák is, kik erdőt közlelről sohasem láttak és fa sem fordult meg más a kezükben, mint amelyet a kályhába raktak, vagy pedig a seprűnek a nyele.

Az erdőőri szakiskoláknál megkivánt nagyobb előtanulmányok folytán azonban most önkénytelenül is homloktérbe lép az a kérdés, hogy vajjon ezzel párhuzamosan meg fogják-e kívánni az erdőőri szakvizsgára magán uton készülőkől is ugyanazt az iskolai képzettséget, amely a szakiskolába való felvételhez okvetlenül szükséges, vagy pedig itt marad minden a régi mód mellett.

A szakiskolába való felvételhez megkivánt nagyobb előképzettség által a m. kir. földművelésügyi miniszterium nyilván azt a célt óhajtja elérni, hogy az erdőőri pályára jövőben az eddiginél képzettebb, intelligensebb elemek kerüljenek; már pedig ezt a célt teljesen még abban az esetben sem fogja elérhetni, ha ugyanazokat az előtanulmányokat a vizsgára magán uton készülőkől is megkivánja, mert ezekkel szemben is megmarad a szakiskolásoknak a szakiskolai továbbképződése, amelyet magánszorgalomból teljesen elérni vajmi kevés magántanulónak sikerülhet; míg hogyha a magán uton vizsgára készülőknel a tudásnak csak az eddigi mértékét fogják ezentul is követelni, akkor bizony még nagyon messze vagyunk a kitűzött cél elérésétől; sőt ehelyett még rosszabbodhatik a helyzet, mert a szakiskolák ifjúsága tekintettel arra, hogy a felvételnél első sorban

a nagyobb iskolai képzettséggel bírók részesülnek előnyben, tulsulyban könnyen éppen olyanokból kerülhet ki, akiket szülők csak azért küldik a szakiskolába, mert itt könnyebben — esetleg állami költségen való felvétel mellett, minden nagyobb költség nélkül bírák egy pályára kitaníttatni, de akikben tulajdonképpen sem hajlam, sem hivatás nincs az erdeszeti szolgálatra.

Ilyen viszonyok közt nagyon könnyen megeshetik, hogy jövőre az erdőőri szakiskolákból nagyobb általános tudással, hogy ne mondjuk műveltséggel bíró ifjak fognak ugyan kikerülni az élet porondjára, de meglehet, hogy nagyobb részük vagy egyáltalán nem fog az erdeszeti pályára lépni, mert az hajlamaiknak nem megfelelő, vagy pedig ha kényszerítve lesz is azon megmaradni, szolgálatában soha sem fogja a szakszeretet, hanem csak a kényszerűség vezetni s ilyen is lesz abban azután a köszönet, míg az ilyenekkel szemben kimagasló alakok lesznek az olyan magánszorgalommal vizsgázottak — még ha általános műveltségük alacsonyabb fokon fog is állani — kiket pályájukra az erdő, a szabad természet szeretete és az ezek irányában érzett lelkesedés vonzott, mert ezek szívvel-lelékkel fognak szolgálatukban buzgólkodni nem csupán csak azért, hogy azzal a mindennapi kenyerükre rászolgáljanak, hanem azért, hogy szorgalmuk szép gyümölcsseiben nekik maguknak is örömük legyen.

Azon esetben, ha az erdőőri, vagy vadőri szakvizsgák letehetéséhez kétféle, egymástól szembevetően eltérő előtanulmány kívántatnék, helyén

≡ T Á R C A ≡

Az utonálló.

— Irta: Roberto Bracco. —

... A zsványinak végre, éppen virradat előtt, kinálkozott a várvavárt alkalom. Csüggetegen s fáradva a hosszú portyázás miatt, ott ült az éjszaka páráitól nedves kövezeten a Piazza Cavouron levő kertek közelében, amelyeknek mindegyike komor és néma volt, mint a temető s átkozta belcsillagzatát. Figyelemmel kísért a lassu szekereket, melyek nagy zajjal döcögtek tova a rossz kövezeten. Jó szerencse, hogy abban a pillanatban, amidőn meglátta azt az embert, akit meg akart támadni, nem járt közelében egyetlenegy szekér sem; azok pedig, amelyek az előbb jártak arra, már tnl voltak az emberi hang távolán.

Mindenesetre volt annyi ereje, hogy készülhetett

a támadásra. Hátulról ugrott neki a járókelőnek, aki lomhán és álmosan közeledett feléje; karját a nyakába kanyarította és jó erősen megfogva, reáívalt:

— Egy-kettő; ide mindeneddel!

Vékonydongáju, kicsiny ember volt a megtámadott, szó sem lehetett róla, hogy szembeszálljon a rablóval.

— Ne ölj meg! — Rimánkodott fogvacogva és térde összekoccant s az egész ember még kisebbre zsugorodott össze, mint aminő valósággal volt. — Itt van az óráim meg a láncom, csak ne ölj meg; csak ne bánts!

— Az óra meg a lánc nekem nem elég.

— Arany mind a kettő...

— Nem elég, ha mondom. Add a pénzedet is. S éles kést szegezett a torkának.

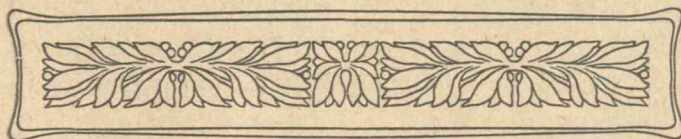
— Megálj... Csak ne ölj meg!... Mi hasznod látnád, ha megölnél? Mindent odaadok. Várj.

— Azt majd elintézem magam. Ugy jobb lesz.

Gyorsan megmotozta áldozatának zsebeit; elővett belőlük egy zsebkendőt, egy kulcsot, néhány szivart

való lenne, hogy a kétféle szakvizsgai bizonyítvány is bizonyos mértékben egymástól elhatároltassék, mert ha az eddigi szakvizsgálati bizottságok előtt ezután is teendő vizsgák után nyert erdőőri szakvizsgai bizonyítványok teljesen egyenlő értékűek lesznek azokkal, melyeket az erdőőri szakiskolák igazgatóságai fognak kiszolgáltatni, majdnem vétkes könnyelműség számba fog menni a szakiskola elvégzése, mert hiszen kevesebb költséggel és fáradsággal ugyanazt a célt lehet majd elérni.

(Folyt. köv.)

Két hét egy amerikai őserdőben.

(Folytatás.)

A legelső, ami az őserdőben feltűnik, az a fák fajainak nagy változatossága. Itt nincsennek oly erdőrészek, melyek kizárólag, vagy majdnem kizárólag csak egy bizonyos fánemből állanak; itt mindenféle fa egymással keverve fordul elő. Feltűnő továbbá az, hogy mindenütt a legkülönbözőbb koru fákat látjuk. A legfiatalabb csemétéktől kezdve egészen a valóságos faóriásokig keverve áll itt mindenféle koru fa egymás mellett. A fák törzsei általában sudarak, egyenesek, magasak s rendszeren csak 15—20 méternyi magasságban kezdenek elágazni.

Amerre csak nézünk, a talajt mindenfelé elöregedett, kidőlt fák korhadó törzsei borítják és

és egy pénztárcát. A kulcsot és a zsebkendőt a kezében hagyta s nyugodt hangon bocsátotta el:

— Eredj utadra és meg ne fordulj. Kellemes jó éjszakát!

Az áldozat tova sietett, mint egy üldözött egérke és az utonálló, aki már nagyon szerette volna tudni, hogy mi van a tárcában, tüstént átugrott egy alacsony rácskerítésen és lopva egy félreeső fasor felé sietett, ahol, meglepetéstől nem fártva, nyugodtan vehette szemügyre a rablott jószágot.

Derült őszi éjszaka volt. A csillagos ég elég jól világított. Leguggolt és már-már kinyitotta a tárcát, amidőn egy négykézláb járó asszonyi alak majdnem halálra rémitette. De majdnem ugyanabban a pillanatban felállt a nő, ki maga is megrettent s kinosan erőltetett beszéddel így szólt:

— Nem; nem! Te nem jelenthetsz fel. Nem jelenthetsz fel! Még itt vagyok. Még nem mentem el. Még nem hagytam el. Nem jelenthetsz fel!

Az utonálló, tőlük nem messzire, egy keskeny barázdában egy csomagot látott.

a járást nagyon megnehezítik, kivált a mocsaras helyeken, ahol csak az egymáson keresztül-kasul heverő kidőlt fatörzseken birunk tovább haladni. Nem egyszer megtörténik, hogy az ember egy ily korhadó, de még elég épnek látszó fatörzsre ugrik, a törzs belseje azonban már annyira korhadt, hogy a még ép külső felülete súlyunk alatt betörik, összeroppan és mi szépen a mocsárba pottyanunk.

Az erdő talaját alacsonyabb, sűrű növényzet foglalja el. Ez az ugynevezett aljnövényzet különbözik a mi erdeinkben tenyésztőtől. Főbb tagjai: az égerlevelű ostormén (*Viburnum alnifolium*), a kanadai tiszafa (*Taxus canadensis*), a kék bogóju *Clintonia borealis* stb. Fenyőfák alatt az európai erdőkben is honos madársóskát (*Oxalis acetosella*) mint régi ismerőst üdvözljük. Nyiltabb helyeken sok a málna (*Rubus strigosus*) és az áfonya (*Vaccinium canadense*), de gyümölcsük zamatosságban meg sem közelíti a mi málnánkat és áfonyánkat.

Különös említést érdemel egy alig 10—20 cm. magasságu törpe cserje, mely néhol, kivált sziklás helyeken egész szőnyeget alkot és csomósan álló skárlátpiros gyümölcsével már messziről magára vonja a figyelmet. Ha csontmagu piros gyümölcse el nem árulná, alig hinnők, hogy ez egy somfaj, a kanadai som (*Cornus canadensis*).

Kiválóan gazdag és buja az aljnövényzet olyan helyeken, hol az erdő a vadászok gondatlanságából keletkezett tüztől kisebb-nagyobb területeken elpusztult. Ilyen helyeken a már említett

— Ohó, becstelen! — Kiáltott fel; de nyomban elfojtotta szavát, mely a lelkéből tört elő. — Hiszen holt gyermek az!...

Nem holt, hanem élő — felelt amaz s azt hitte, hogy szóval igazolja magát. — Fiugyermek az, fiu és pedig él!...

— Hadd látom!

— Ne nyulj hozzá; alszik.

— Alszik.

— Szép és erős gyermek volt szegényke, midőn a világra jött. Négy napig rejtegettem magamnál és gondosan gyapotba takargattam, mintha sohasem akartam volna megválni tőle. Mert nem kelhettem fel az ágyból s barátnőm, aki titkon segítségemre volt, csak nem tehettem meg azt, amit magamnak kellett volna itt megtennem. De ma éjjel még nem volt bennem annyi bátorság, hogy megöljem...

— Hát azért akartad elevenen eltemetni?!

— Nem; nem!... Rá akartam bízni a gondviselésre... Gondoltam magamban, ki tudja, hogy nem segíti-e meg a jószágos mindenható?

cserjéken kívül tömegesen tenyészik az Európában is honos keskenylevelű füzike (*Epilobium angustifolium*), melynek e miatt itt «fizweed» (tűzkóró) a népies neve. A leégett erdő helyén az erdei fák közül legelőször a nyírfák és nyárfák szoktak megtelepedni, amelyeknek világosabb zöld színű lombja már távolról jelzi az egykori tűzvész helyét.

Miután eként az Adirondack hegység erdei növényzetével nagyjában megismerkedtünk, forduljunk most az ott élő állatvilághoz. Valamint a növényzet, úgy az állatvilág is főbb vonásaiban az európaihoz hasonlít. Az egyes állatfajok nem egészen azok ugyan, de legnagyobb részük mégis többé-kevésbé hasonló és rokon az európai fajokkal.

Az emlős állatok közül itt vannak amerikai hasonmásaikban a medve (*Ursus americanus*), a farkas (*Canis lupus mexicanus*), róka (*Canis vulpes pennsylvanicus*), hiúz (*Lynx canadensis*), a hód (*Castor canadensis*), a vidra (*Lutra canadensis*), a coboly (*Mustella americana*), a nyest (*Mustella pennsylvanicus*), a nyérc (*Putorius vison*) és a mókus (*Sciurus hudsonicus*).

A két legnagyobb erdei vad a jávorszarvas és a kanadai szarvas. A sok vadászás következtében mind a kettő már jóformán kipusztult az Adirondack hegységben, de újabb időben ismét importálták őket Kanadából s most tilalmas lévén vadászásuk, megint elszaporodtak, különösen a jávorszarvasok.

Az amerikai jávorszarvas (*Alces americanus*) csak kevésbé különbözik az Európa és Ázsia

északi részén élő jávorszarvastól, de hatalmas termetével jóval felülmúlja óvilági rokonát. Hogy hajdan milyen nagy számban élhetett az Adirondack hegységben, annak egyik bizonyítéka az a meglehetősen sok hely, patak, folyó, tó stb. is, mely ott a jávorszarvasról (angol nyelven moose) kapta nevét.

A kanadai szarvas, az ugynevezett wapiti (*Cervus canadensis*) a mi európai gímszarvasunkhoz hasonlít, de jóval nagyobb és természetesebb. Ismeretes dolog azonban, hogy Szibéria déli részén az Altáj hegységben és Mandzsuriában szintén már olyan szarvasok élnek, amelyek a wapitivel majdnem minden tekintetben egyenlők, sőt talán egészen azonosak.

Az őz és a mezei nyul hiányzanak Amerikában, de nagyon gyakori és elterjedt vad a virginiai szarvas (*Cervus virginianus*), mely nagyságra nézve a mi gímszarvasunk és a mi őzünk között áll; kisebb, mint a mi szarvasunk, de az őznél nagyobb. Az Adirondack hegységben oly közönséges, hogy ámbár egy-egy vadásznak évenként csak két darabot szabad löni, mégis minden évben 5—6000 darab kerül terítékre.

Van azonban az itt élő emlősök közt több olyan is, amelynek Európában nincs hasonmása. Elég legyen ezek közül a következő feltűnőbb fajokról megemlékezni:

Ilyen az amerikai párduc, a sárgásvörös bundájú kuguár (*Felis concolor*), mely az észak-amerikai erdőket Mexikótól Kanadáig lakja és itt sem hiányzik.

— És neki ástad ezt a sirt?

— Esküszöm, hogy nem én ástam. Ezen módon találtam itt. Ugy tetszett, mintha reám várt volna.

— S volt lelked, hogy itt hagyd a hideg éjszakában ezt az ártatlan kis teremtet, ki véredből való vér? Hát nem igaz, hogy itt hagytad a hideg éjjeli levegőben?

— Nem jelenthetsz fel! Nem jelenthetsz fel, mert még nem hagytam el.

— Nincs hitványabb nálad a föld kerekiségén! A fegyház sem elég büntetésnek az ilyen alávalóságra. Jöjj velem!...

Megfogta a keze csuklójánál fogva, mintha magával akarná vonszolni. Amaz nem védekezett, csak fenyegetődzött:

— Hogyha feljelentesz, lecsukatlak, mert raboltál.

Erre az utonálló szó nélkül eleresztette és beharapott a tulajdon ujaiba. Aztán nyugodtan kérdezte:

— Láttál?

— Ide lopózkodtam be, de a másik felől, amott, ahol sötétebb van. Nem akartam elmenekülni. Rendőr-

nek néztelek. Ha menekültem volna, meghallod a zajt s akkor el vagyok veszve. Lefeküdtem a földre ott a pad árnyékában, vártam, hogy majd eltávozol. Nem mentél el, én nem moccantam. Midőn megmozdultál, hogy elálld annak az embernek útját, gondoltam magamban: Zsivány az, hála istennek! Akkor aztán én is megmozdultam. Amig te kifosztottad azt az embert, a kicsikét az árokba fektettem, melyet már itt találtam készen. Nem hittem, hogy még át jössz ide is... De látszik, hogy gonosztevők vagyunk s hogy az ördög vesztünkre tör! Ide jöttél s ha most nem hallgatsz, én sem hallgatok. Együtt megyünk a fegyházba!

— Mit szóljak erre? Igazad van. Hogyan? Hogy én, ki szegény létemre kénytelen vagyok lopni, de a magam életét is kockára vetem, hogy megszerezem a mindennapi kenyeret az én becsületes, jó feleségemnek, és te, te gyalázatos, ki elevenen temeted el saját testedet s véredet, hogy mi ketten egyformák volnánk?

— Nekem nincs senkim, aki gondoskodik rólam. Nincs uram. Nincs apám. Nincs bátyám. Nincs szere-

Nem ritka a mosómedve (*Procyon lotor*), mely nevét — mint tudjuk — attól a jellemző szokásától kapta, hogy eledelét, mielőtt elköltené, előbb a vízbe mártja s két első lába közt öblögeti, mosogatja. Eledele mindenféle gyümölcsből, madarakból és ezek tojásaikból áll, sőt halakat, rákokat és kigyókat is eszik. Az Adirondack hegység tavainak s folyóinak partján mindenhol roppant sok üres kagylóhéjat találunk, amelyből a mosómedve ette ki az állatot. Ebben egyébként a pézsmapocok (*Fiber zibethicus*) is segédkezik neki.

Gyakori itt továbbá a tüskés urzon, vagyis amerikai sül (*Erethron dorsatus*), egy zömök termetű rágcsáló, melynek tömött bundája között nyolc cm. hosszú tüskék állanak és amely fakéreggel táplálkozik.

Nagyon csinos kis állat a csikos mókusz is (*Tamias striatus*). A közönséges mókustól nem csak abban különbözik, hogy fején fehérszegélyű fekete szemszalaggal és testén egy fehér oldal-sávval van diszítve, hanem abban is, hogy pofacsiskói is vannak.

A madárvilág nagyjából szintén az európai madarakra emlékeztet, de azért nem egészen azonos, hanem csak többé-kevésbé hasonló fajokkal van képviselve. Különösen sokfélék a rigók s a poszáták, meg a verebek, de ezek az utóbbiak korántsem olyan szemtelenek és tolakodók, mint a mi európai verebünk. Egyébként az európai veréb, melyet csak a múlt század második felében importáltak Észak-Amerikába és amely ott azóta

szerfelett elszaporodott, behatolt most már az Adirondack hegységbe is, de mindenütt csak odáig, ameddig a kocsit tart. Azon túl nem merészkedik be az őserdőbe. A baglyokon, cinkeken, légykapókon és harkályokon kívül külön megemlítem még a bubos szajkót (*Cyanocitta cristata*), amelynek jellemző rikácsolása messze elhallatszik az erdőben.

Szarvcsontkulás s gyógykezelése.

A nyár derekán, a hordások idején, az igavonó szarvasmarha rendkívül erős és sietős munkára van fogva s így megesik, hogy egyik-másik ökor szarva, munkaközben, véletlen ütés, leesés stb. miatt megcsontul, vagy éppen többől tetőrik. A tört szarvcsontok maradványát, vagy a tövet gondosan tisztán kell tartani és védeni a piszoktól és a külbehatásoktól. A többől tört szarv csontját két százalékos karbolos vízzel kell kimosni, azután vattával és pólyával bekötöni. A pólya megerősítése a másik szarvhoz történik. Ha a szarvcsap üregben vérmaradvány van, úgy az gennyedésbe mehet s gyuladást okozhat, mely sok esetben csak a homlokából lékelése által tisztítható ki s mulasztható el.

Nyári barackfa nyesése.

Sokan gondolkoznak úgy, hogy a nyári barackfát nem lehet nyesni, mert ártalmára lenne a fának. Igaz, hogy ha tavasszal metszszük meg, az a nagymérvű mézgafolyás és a megzavart nedvkeringés következtében könnyen gutaütésben pusztulhat el. De még ebből

tóm. Az, aki erőszakkal veszembe vitt, meghalt. Halálra töröm-marom magam saját magamért és az anyámért. S ha megtudnák az emberek, hogy gyermeket hoztam a világra, a szemembe köpnének s nem kapnék többé munkát. Azt meg, ki is tartotta volna magánál azt a kis gyermeket? Hogyan tarthattam volna el?

— Hm! — Mondotta az utonálló kissé szelidebben. — Nem mindig folyik kedvünk szerint a világ. Mindig éppen ellenkezőleg. Mindig ellenünk! ... Tudom, hogy mit beszélek.

Levette sipkáját. Megkaparta a fejét. Fontolgotott magában.

Lehajolt a kis gödörre. Kiméletesen felemelt egy kis piszkos vászon csomagot. A gyermek feje előtűnt. A szeme le volt hunyva. Keskeny, vékony alsóajka elállt az injétől. Fülét a gyermek mellére szorította s néhány pillanat múlva megnyugtatta így szólt:

— Nem halt meg. Lélekzik.

Felállt, kinyitotta a tárcát, figyelemmel megolvasta a bankjegyeket és dűnnyögve mondotta:

— Jól van.

Aztán ridegen megismételte a nő előtt azokat a szavakat, amelyekkel azokat szokta utnak bocsátani, akiket megrabolt:

— Eredj most utadra és hátra ne fordulj!

— De hova gondolsz? — kérdezte a nő fojtott és remegő hangjának oly kifejezésével, mely nem volt minden szeretet nélkül.

— Elviszem haza — felelte amaz s fejére csapta sipkáját. — Jobb lesz neki nálam, mint ha eltemetik elevenen. Van még annyi pénzem, amennyi tejre elég. A többire pedig lesz gondja a feleségemnek. Odaadná az élete felét, ha volna egy fia. Elég szemrehányás ért már tőle, mert nem megy a fejébe, hogy minden dolog ellenünkre történik ezen a világon ... Ez nem lesz ugyan az ő fia, de mégis ajándék, melyet én adok neki. Olyan szokszor megszorított már azzal, hogy azt mondotta, hogy szeretne felnevelni legalább egy árva gyermeket! ... Ha lesz valaki, aki «mamá»-nak szólítja szegényt, akkor meg lesz elégedve.

nem következik, hogy egyáltalán nem metszhető. A barackfát mindig augusztus hóban kell metszeni; más időben még a száraz, vagy fölösleges galyrészeket sem szabad eltávolítanunk, hogy a mézgásodást megakadályozzuk. Augusztusban aztán nemcsak a száraz galyak vághatók le, hanem ha szükségesnek látjuk, akár az egész korona is megíjitható.

Őskori szörnyetegek.

Arrhenius s más tudósok tanúsága szerint a föld hőmérséke nem volt mindig olyan enyhe és a földrajzi szélességek szerint váltakozó, mint manapság. Millió évekkel ezelőtt a vulkánok tüzes szája sokkal több szénstavat fújtatott belé a levegő-égbe, mint ma és a szénstavadus atmoszféra tudvalevően sokkal több párolgó vizet tud gőz alakjában feloldani s megtartani, mint a másfajta. Ez a geológiai korszak, haragos, gőzös egével, fülledt, nyirkos levegőjével egy egészen különös, bizarr világ melegágya volt. A föld termékeny méhe, mely az élőlényeknek annyi sokféle fajtáját szülte magából, óriásokat teremtett akkor.

Állat és növény ormóttan nagyra nőtt meg. Máig dudvává korcsosult, de akkoriban égig szökkenő fák álltak a posványos, nedvdus föld fölött; csodálatos hullók, a félelmes halászkány, az iktioszaurusz, meg a vetélytársa, a hatyunyaku vizisárkány, a plezioszaurusz vertek tanyát a tengerek s végtelen mocsarak mentén. A föld hasonlított egy tulfutott virágházhoz, melyben a kertész tobzódó fantáziája ciklopszi állatokat és növényeket nevelt... Ez a világ eltűnt a földről, hogy egy békésebb, finomultabb kornak adjon helyet. Amint-

Még egyszer lehajolt a gyermekre s a legnagyobb kimérettel ügyelve reá, hogy fel ne rázza valahogyan, az ölébe vette.

S minthogy az asszony, baljóslatúan feldult arcával, még mindig ott állt mellette, biztatva sugta neki:

— Mégy-e, vagy nem mégy?

— Megyek.

— De, ugy-e, világosan megegyeztünk? Ne feledd, hogy mi ketten nem ismerjük egymást. Megértetted? Sohasem láttad az arcomat és én sem a tiedet. Megértettél? Igen, vagy nem?

— Megértettelek.

— Most eredj utadra és hátra ne fordulj!

A nő eltávozott, anélkül, hogy hátrafordult volna. Az utonálló homlokon csókolta a gyermeket.

===== Tömörülünk egy zászló alá! =====
Érdekeinkben csak így tehetünk lépéseket.

hogy ezen a földön, az örökös átalakulások e színhelyén semmi sem állandó s jöhet olyan idő, amidőn millió évek múlva utánunk jövő csenevész, törpe utódaink a mi csontjaink fölött álmélkodnak el s nem tudják elképzelni, miként lehettünk mi s a körülöttünk élő állatok és növények oly óriások...

Mi idézi elő ezt a csodát, Gulliver történetének tükröződését a paleontológiában? Az a csekélység, a mit már említettünk, vagyis a levegő szénstavtartalma. Ha ez fogy, vele fogyatkozik a hő, a nedvesség s ezzel viszont a szerves élet arányai. Növény, állat és ember tehát a levegőben foglalt szénstavmennyiség arányában óriásodik, vagy törpül. Az őskori leletekben gazdag párisi, pétervári és newyorki természethistóriai múzeumok pompás példányokat őriznek meg mutatoul számunkra ebből a letűnt világból és éppen a minap állították fel a legutóbbi helyen egy olyan ragadozó óriási csontvázát, mely hatmillió év előtt, a jurakorban élt. Ennek a szörnyetegnek, mely a tudomány utóanyakönyvelésében a dinoszaurusz-alloszaurusz nevet kapta, kétszázhetven méter mélységben lelték meg a foszilis maradványait, másfél méteres koponyáját, mely krokodiluséhoz hasonlított, félarasztos tigrisszerű tépőfogait, kétméteres mellső- és háromméteres hátsólábait, egy emberfejet körülfogó óriási karmait, nyolcméteres farkát, valamint többi részét, mely mind ily arányu. Az egész állat tizennégy méter hosszú volt és nyolc méternél magasabb, vagyis rendes tartásban is kényelmesen be tudott volna nézni egy modern ház másodemeleti ablakain. Az óriás egy kitömött modellje mellé tanulságos összehasonlításképpen egy mai ló van odaállítva, mely egészen elvész az őskori szörnyeteg mellett s apró arányaival úgy fest, mint egy játékpupa az igazi ló mellett. Az alloszaurusz husevő ragadozó volt s Wyoming államban lelték 1879-ben Como-Bluffs mellett, egyazon földrétegben öt-hat más dinoszaurusz-fajjal. Közel e vérszomjas ragadozónak immár tehetetlenné lett csonthalmaza mellett bukkantak rá egy növényevő kortársának, a brontoszaurusznak maradványaira, mely negyven méternyi óriás lehetett s bár testének súlyával játszva feldönthetne ma bármely négyemeletes házat, mégis oly lomha és tehetetlen volt, hogy az ügyesebb és fürgébb alloszaurusznak gyakran áldozatul esett. A talált példányról is meg lehet állapítani, hogy erőszakos halállal mult ki, mert hátgerincén ma is ott viseli az alloszaurusz rettentő fogainak nyomát. Talán éppen a vele együtt lelt alloszaurusz ejtette el, megrohanván, belé vésván gyilkos karmait és végül darabokra marcangolván.

Mily szörnyű lehetett e fenomének küzdelme, az életét védelmező ciklopszi állat és a rárohanó ellenfél viadala az életért és a táplálékért! Hja, az élőlények, a föld szerencsétlen kreaturái már akkor is egymásból éltek... Hogy düböröghetett alattuk a föld, hogy betölthette a levegőt dühös fújtatásuk, csatakiáltásuk s az elesettnek halálüvöltése, melylyel elbucsuzott ettől a kegyetlen világtól... Knight R. Károlynak, a neves természethistóriai festőnek ecsetje ezt a jelenetet örö-

kitette meg a newyorki muzeum egyik festményén. A brontosaurus ezen már elesett s a diadalmas alloszaurusz rajta állva, cafatonként tépi hátáról a véres, meleg, félig még élő húst... A két csontváz is így csoportosította egymásra Osborn tanár s ezzel meg van jelenítve a mi késői korunk szeme előtt a hat millió év előtti borzalmas küzdelem látványossága és félelmes hangulata. Milyen jó, hogy mi nem élünk a földön még akkor s milyen jó, hogy ma nem élnek többé ezek a leviatánok, melyeken nem fogna semmiféle puskagolyó s melyek talán a rájuk támadó tüzerseget is meg tudnák semmisíteni s az ágyugolyót csak annyiba vennék bőrpáncéljuk oltalma alatt, mintha csak flóbert puskával támadnának rájuk. Egy csorda ezekből el tudná dönteni, taposni a fővárosokat kaszányástól, muzeumostól együtt; semmivé tudná tenni az egész kulturát, amelyet az ember oly fáradsággal teremtett. Az ember detronizációja volna ez a földi uralomban s egy H. G. Wells tollára mélfő fantasztikus rémhistoria. De jó is, hogy ma már ezek a szörnyetegek csupán a muzeumok békés lakói és soha fel nem támadhatnak többé...

Alligátor, mint életmentő.

Londonból írják a következő történetet: A magyar kiállítás területén van Bostocknak állatsereglete, hol a minap különös operáció történt. Scott dr. állatorvos, aki már oroszánokon, tigriseken s más ilyen előkelőségeken kimutatta ügyességét, körülbelül hét láb hosszú alligátornak operálta meg az állkapcsát. Az állat megsebesülésének érdekes a története. Az állatseregletben levő alligátorokat ugyanis egy indiánus lány gondoza. Talált gyermek volt s Bostock csak kegyelemből vette magához. A lányka kis gyerekek bátorságával bement egy szép napon a fenevadak közé és ennivalót szórt nekik. Ezt az utját napról-napra megtette és egészen magához szoktatta már az állatokat, amikor Bostock rájött csinyjára. De nem bántotta érte; ellenkezőleg, egészen rábizta az alligátorok etetését. A minap a kis lány háttal a vitzartónak fordulva, egy kis alligátorral játszadozott s egyszerre csak megcsuszott és háttal az alligátorok közé pottyant. Az egyik nem ismerte meg s rárohant, de a lányka kedvence, egy Didó nevű állat, rávetette magát társára s mielőtt az a lányt bánthatta volna, átharapta állkapcsát s így megmentette az indiánus lány életét. Ezt a megsebesült állatot operálta most meg Scott doktor.

Az amerikai erdőégés.

Londonból sürgönyözik, hogy a crow's-nesti terület Brit-Kolumbiában jelenleg óriási erdőtűznek a színhelye, mely Kootenaytól déli irányban Kdaho határáig terjed. Állítólag megbízható becslések szerint több száz mérföldnyi területen pusztít a tűz. Hét várost és falut a tűz teljesen elpusztított. A legutóbbi becslések szerint körülbelül nyolcszáz ember, többnyire favágók és bányászok veszítették életüket a lángokban, de a szerencsétlenül jártak igazi számát talán sohasem fogják megtudni. Tízezer ember hajléktalan. Az anyagi kár két millió font sterling. Két vonat orvosokkal, beteg-

ápolókkal és élelmiszerekkel a szerencsétlenség színhelyére ment. Ez állítólag a legnagyobb katasztrófa, amely Amerikát a san-franciscói földrengés óta érte. — Később jelentik Chicagóból, hogy a ferniei erdőégés óriási kiterjedésű. A lángok egyre tovább-tovább terjednek. Ha mihamarabb nem áll be eső, semmi remény sincs arra, hogy valamit megmenteni lehessen.

Terjesszék lapunkat és igyekezzetek
uj előfizetőket szerezni!

Szerkesztői üzenetek.

Zs. A. urnak, Selmechánya. A kívánt összes lapszámokat készséggel megküldtük s mint hajdani hívünket szívből üdvözljük. Legyen szíves lapunkat ott terjeszteni. — **Vas Kovács József** urnak Ócsanád. Bizony mélyen elszomorító dolog, hogy erdeinknél még mindig olyan védőszemélyzetet alkalmaznak, mely irni, olvasni nem tud. Ugylátszik, hogy sok helyen még mindig többet ér a cipő- és lópuccolási kvalifikáció, mint a szellemi tehetségek. A beküldött 4 koronát egyébként teljes készséggel nyugtázzuk. — **Mold Vilmos** urnak, Székudvar. Az egyik hiba már lapunk előző számában, a másik pedig most lett kijavítva. A hibát egyébként a lapunkat szedő unokaöccse követte el, ki itten üdvözlétét küldi.

A kiadóhivatal postája.

Bolcsó András urnak, Rimaszabadi. A beküldött 4 kor. köszönettel nyugtázzuk. — **Oravec Antal** urnak, Ómassa. Az év végéig van előfizetve. — **137. sz. előfizető.** Szíveskedjék lapunkat új állomásán a kartársak közt terjeszteni. — **Müller János** urnak, Dész. A címet kiigazítottuk. — **Szomora József** urnak, Vorca. A 2 koronát szeptember végéig javára irtuk. — **Kovács István** urnak, Branyicska. Köszönet a szíves felvilágosításért. — **Obuch Mihály** urnak, Hidaskürt. Október hó végéig van előfizetve. — **Sötét Endre** urnak, Almahegy. A 4 koronát, mely a folyó év végéig szól, megkaptuk. — **Polcz József** urnak, Eszék. Előfizetése június 30-án jár le.

HIRDETMÉNYEK

3653/1908. sz.

Pályázati hirdetés.

Alulírott m. kir. erdőigazgatóság kerületében egy I. oszt. erdőaltishti (főerdőőri), továbbá egy, kinevezés esetén két II. oszt. erdőaltishti (erdőőri), egy II. oszt. erdőlegényi és kinevezés esetén kettő I. oszt., illetve három II. oszt. erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

Az I. oszt. altishti állással 800 K fizetés és 200 K személyi pótlék, a II. oszt. altishti állással 600 K évi fizetés és 100 K személyi pótlék, mindkettőre nézve természetbeni lakás, v. annak hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, az erdőlegényi állással 500, illetve 400 K évi szegődménydíj, természetbeni lakás, v. annak hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények vannak összekötve.

Az altiszti (főerdőőri és erdőőri) állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá életkoruk- és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül eddigi szolgálatukat és annak eredményét, nemkülönben a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előjáró hatóságuk, esetleg az illetékes politikai hatóság útján folyó évi augusztus hó végéig alulírott erdőigazgatósághoz nyujtsák be.

Lugos, 1908. július 21.

M. kir. erdőigazgatóság.

3210/1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott m. kir. erdőhivatal kerületében megüresedett egy famesteri állomásra pályázat nyittatik.

Ezen állomással a következő javadalmazás van egybekötve: 900 K fizetés, 100 K személyi pótlék, 60 K lakbérpótlék, 50 K egyenruhaátalány, 36 m³ kemény bükkhasáb tűzifa, 4 kat. hold föld, vagy ez utóbbinak megváltása.

Ezen állomásra pályázók okmányokkal igazolni tartoznak az építészet körül szerzett gyakorlati jártaságukat, valamint a rajzolás és költségvetés szerkesztése körüli képzettségüket.

Ezenkívül az állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vagy vármegyei tisztiorvos, avagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való birását beigazolni tartoznak.

Az így felszerelt, sajátkezüleg irt kérvények folyó évi augusztus hó 20-ig alulírott m. kir. erdőhivatalhoz nyujtandók be.

Tótsóvár, 1908. július 18.

M. kir. erdőhivatal.

2271/1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nyitra vármegyében Alsóvesztenic székhellyel egy kerületi erdőőri állás megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: Bérfizetés 400 K, lakbér 80 K, lótartási átalány 80 K, tűzifa illetmény 40 K, összesen 600 K, mely összeg a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltat ki.

Pályázhatnak olyan magyar honpolgárok, akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, ezenkívül a tót nyelvből is jártasak s egyúttal az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában előírt kellékekkel is bírnak.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg irt pályázati kérvények folyó évi november hó 15-ig a privigyei m. kir. erdőgondnokságnál nyujtandók be.

A kitűzött határidőn túl beérkezett pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

A választás határidejét f. évi december hó 10-ére Alsóvesztenic községhezára tűzöm ki.

A megválasztott erdőőr állását 1909. évi január hó 1-én elfoglalni köteles.

Nyitrazsámbokrét, 1908. július 24.

Főszolgabíró.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.

HIRDETÉSEKET

JUTÁNYOS ÁRON FELVESZ AZ
ERDESZETI UJSÁG

KIADÓHIVATALA

92

VIZSLA!

Egy 2 éves, fehér, kávébarna foltos, angol-német keresztezésű, igen szép, erős növésű kan vizsla eladó. A vadat jól állja; szépen keres s apportíroz. Érdeklődők személyes meggyőződést szerezhetnek.

Ára 160 korona. Továbbá eladó:

Egy mauser rendszerű Manlicher 8 mm. vadász karabély, majdnem új állapotban, 100 drb kilótt és 25 drb félállanyburkolatu löveggel. Bárminek, ki nagy vadra vadász, legmelegebben ajánlhatom. Ára 64 korona. A vizslát személyes megjelenésre, az ismétlő karabélyt pedig csakis postán, utánvétellel küldöm. Cim:

MOLD VILMOS

Székudvar (vasutállomás) Arad megye.

AJÁNLKOZÁS!

Jó írással bíró, 25 éves, nős, katonai szolgálatának altiszti minőségben eleget tett, kiszolgált csendőr, ki az állam nyelvén kívül a tót nyelvet jól s a románt o o o is beszéli, o o o

erdőlegényi vagy erdőszolgai

állást keres. Hasonló állásban már volt alkalmazva. — Cime megtudható e lap o o o szerkesztőségénél. o o o

HIRDETMÉNY!

Egy az erdőőri szakiskolát végzett, az erdőőri szakvizsgát letett nős egyén, ki most egy fűrészgártnál mint hivatalnok van alkalmazva; az erdészeti és vadászati teendőiben kitűnően jártas, **megfelelő állást keres.**

Cime megtudható a szerkesztőségénél.

Egyedüli ferlachi gyártmány

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

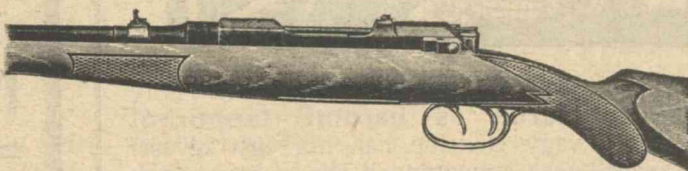
Arany érem: Páris 1906. 46 remekelés.

OGRIS MARKUS FERLACHBAN KARINTHIA

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling fegyverekben. Súlyuk 2·8—3 kg.

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver
210 korona gyári árban.

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6·7 mm és 9 mm öbű
400 lépésig jótállás mellett a legpontosabban belőve ára 190 korona.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb füstnélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve egész hossza 101 cm súlya 2·5 kg. nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas ára 190 korona.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm öbű ára 140 kor.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

Fáj minden tagom,

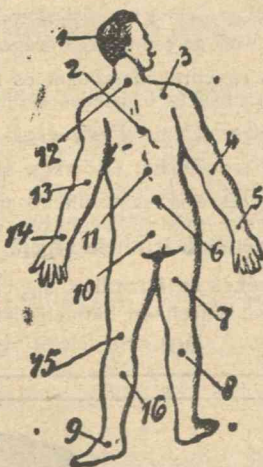
(tudassa velem, testének mely számú részén érez fájdalmat.)

törődött, kedvetlen, levert, kimerült vagyok. Ily szavakkal vagy érzelmekkel ébred, jár, kel, fekszik le az ideggyenge ember.

Nem egészséges, nem boldog azon egyén, aki folytonosan vagy ritka megszakításokkal gyengeségről, rosszullétről, hátfájdalmakról, törődöttségről, kedvtelenségről panaszkodik, aki bátorságát és erejét veszítve önmagában nem bízik, aki nem talál örömet munkában, társaságban, olvasásban, mulatozásban, ki mindig saját bajait, saját gyengeségét, tehetetlenségét látja maga előtt, legkisebb jelentéktelen tünettől is kétségbe esik.

Szervezetéből, idegrendszeréből hiányzik a szükséges éltető elem, a villamosság. Csak azon férfiak és nők felelhetnek meg hivatásuknak és kötelességeiknek, csak azok élvezhetik az élet örömeit teljességgel, akik teljes idegrendszerük birtokában vannak, erősek és egészségesek.

Az **Elektrophor** villamos orvosi gyógyító készülék a legtermészetesebb gyógyerőt, a villamosságot szolgáltatja, a kimerült szervezet, a gyenge, elernyed, fájdalmas szervek, idegek, izmok erősítésére, gyógyítására. Visszaadja a kimerült, törődött, testiileg és szellemileg elgyengült, elkedytelenedett öregek, férfiak és nők megfelelő életerejét, megszabadítja őket az ideges ingerlékenységtől, munkakedvtelenségtől, életunságtól és a nyomasztó érzetektől, a fejfájást, fejneműs, fejfűgűs és szűdűlűs, ideges szívűdobogűs,  tvűgűtalansűg, b lrenyűhesűg, az  vek  ta fennűll  csűzos, k szvűnyyes fűjdalmakt l, az ischias, zsűba, hűt-  s kereszt-fűjdalmakt l.

Az **Elektrophor** er síti az idegeket, megűjűtja a v rűnk t,  lesűti az eszűnk t  s  rz keűnk t, a v r kering s nek  s idegrendszerűnk nek a szabűlyos m k d s t bizt sűtja  s meg v bennűnk t minden betegs gt l. **Bourg dr.** tan r, a p rűsi egyetem orvosi fakult s nak tagja, az **Elektrophor** r l a k vetkez k p nyűlatkozűt:

„Nemcsak k szvűnyűt, reum t, g res ket, ideges-s get  s asthm t g gyűt ttak vagy legal bb  s en yűhet tek ezer meg ezer olyan esetben „**Elektrophor**”-ral, amelyben az orvosok tudom nya cs d t monďt, hanem idegbetegs gek, fejf j s elgyengűlt f rűi  s k l ka, fűl-zűgűs,  lmatlansűg, lipochendrikus- llapotban lev kn l, de k l n sen sz krekes d sben  s aranyerben szenved k baja ellen alkalmazva, egy-n h ny nap mulva, de sok esetben n h ny  ra mulva  s cs d latos enyhűl st  szl t t k. F jdalmas n i betegs g ben szenved k majdnem biztos enyhűl st  s g gyűl st nyernek.  ldott  llapotban j v  nok sikerrel haszn lhatj k.

Nem roml k!  r kk  el rt! — Egy teljes kis k szűl k  ra 25 kor. Gyenge szervez t ek r sz re. Egy teljes nagy k szűl k  ra 50 kor.  dűlt betegs gek g gyűt s ra. K l n leges **Elektrophor** igen er s  rammal 100 korona.

A p nz el leges bekűld se vagy ut ny t mellett szűllűtja:

Auffenberg J zsef Budapest, VII., Verseny-utca 6—63.

Az „**ELEKTROPHOR**” telepek n lk l  d villamos  ramot  vek g. K tűn  m k d s  rt kezess get v llal k. Kezel se k nnyű  s egyszerű m rt  s  lismer ssel nyűlatkozűk haszn l ja rendszer nt.

Mivel táplálja háziállatait?

Biztos jó eredményt ér el, ha Manhattan-féle **világhírű marha és baromfi - tápporból** az eleségbe vagy eledelbe naponta egy keveset (evőkanállal) tesz a megrendelt Tápporhoz csatolt **utasítás** szerint.

A szarvasmarha sokkal erősebb lesz és több terhet bír el. Disznó, birka, házinyul gyors egészséges fejlődést nyernek és jól meghiznak.

Tehén, bivaly, és kecske teje megjavul és tetemesen gyarapszik.

Baromfiaknál mint kakas, tyúk, kacs, liba, fácán pulyka gyöngytyúk galamb stb. egészséges jó növéseük lesznek és fényes tollakat kapnak, a költést nagyban elősegíti.

Egyáltalán minden háziállatnál kitűnő jó hatással van jó emésztő képessége, megóvja bármily betegségtől.

5 kilós postacsomag 5 korona utánvétellel.

Manhattan vállalat,

Budapest, VII., Verseny-utca 6-63.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt selismert egy- és kétsővű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

o o árfelemelés nélkül szállit: o o

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet. A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium 70542 magas rendeletével az erdőgazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszti egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban. Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar- és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.